

- בעניין:
1. הוועד הציבורי נגד עינויים בישראל (ע"ר 580168854)
 2. המוקד להגנת הפרט (ע"ר 580163517)
 3. [REDACTED] אלתעמארי מ.ז.
 4. [REDACTED] רביע מ.ז.
 5. [REDACTED] עמאירה מ.ז.
 6. [REDACTED] טיטי מ.ז.
 7. [REDACTED] ארג'בי מ.ז.

באמצעות ב"כ עוה"ד אלונה קורמן ו/או
גינאן עבדו ו/או סגיא מישרקי ואח' מהוועד
הציבורי נגד עינויים בישראל
רח' הצפירה 18, תל אביב
טל': 03-7733134 ; פקס : 03-9080588

העותרים

- נ ג ד -

1. המשנה לפרקליט המדינה (תפקידים מיוחדים)
2. הממונה על המבת"ן
3. המבת"ן
4. שירות הביטחון הכללי

כולם על-ידי מחלקת הבג"צים בפרקליטות המדינה
רח' צלאח-א-דין 31, ירושלים 9711054
טל': 073-3925590, פקס : 02-6467011

המשיבים

עתירה למתן צו על תנאי

מוגשת בזאת עתירה למתן צו על תנאי המופנה למשיבים והמורה להם לבוא וליתן טעם מדוע לא יאפשרו העתקה בדרך של קבלת עותק סרוק ולחלופין צילום של תשאולי חוקרי השב"כ אשר נעשים על-ידי המבת"ן במסגרת בירור תלונות נגדם, ואשר מהווים חלק מחומר הבדיקה שבבסיס החלטות הממונה על המבת"ן לגנוז את התלונות בלא נקיטה בצעדים כלשהם, על דעתו של המשנה לפרקליט המדינה (תפקידים מיוחדים), וזאת על-מנת לשקול הגשת ערר כנגד החלטות הגניזה.

ואלה נימוקי העתירה:

פתח דבר

עניינה של עתירה זו הוא במדיניות המשיבים, להגביל את זכות העיון של העותרים, נפגעי עבירה אשר מבקשים לערור כנגד החלטות הגניזה של תלונותיהם, להעתקה ידנית של תשאולי חוקרי השב"כ אשר מהווים חלק מחומרי בדיקת המבת"ן. וזאת, למרות פניית העותרים מס' 1-2 בבקשה

לשנות את המדיניות מאחר שהיא מעולם לא נומקה, ממילא נעדרת הנמקה כלשהי, ועומדת בניגוד להתחייבויות של מדינת ישראל לפי המשפט הבינלאומי.

העותרים מס' 3-7 הם הנפגעים הישירים של המדיניות. נכון לכתבת שורות אלו, הם ממתניים להכנת חומרי בדיקת המבת"ן לצורך עיון והעתקה, כאשר ההעתקה הידנית, אשר כרוכה בהשקעת משאבי זמן רבים ואורכת זמן רב, מערימה קושי אשר פוגע ביכולת שלהם להגיש ערר על החלטות הגניזה של תלונותיהם תוך זמן סביר.

עתירה זו מבקשת, אם כן, להעמיד למבחן את מדיניות המשיבים, אשר מצד אחד, פוגעת בזכות העיון של העותרים מס' 3-7 הן לפי המשפט הישראלי והן לפי המשפט הבינלאומי, ובכך פוגעת ביכולת שלהם להגיש ערר תוך זמן סביר, ואשר מצד שני, מעולם לא נומקה וממילא לא ניתן לנמק אותה באמצעות אינטרס כלשהו.

בעתירה זו, כל ההדגשות לא היו במקור, אלא אם צוין אחרת.

א. הצדדים

1. **העותר מס' 1**, הוועד הציבורי נגד עינויים בישראל, עמותה אשר עוסקת במאבק משפטי וציבורי נגד עינויים ו/או יחס או ענישה אכזריים ו/או בלתי אנושיים ו/או משפילים. עותר מס' 1 שם לעצמו מטרה להגן על זכויותיהם של עצורים, של נחקרים ושל מפגינים, ולהיאבק באמצעי חקירה הגורמים כאב ו/או סבל ו/או השפלה לנחקרים.

2. **העותר מס' 2**, המוקד להגנת הפרט, הוא ארגון זכויות אדם בישראל. בין שאר פעולותיו, הוא מייצג אסירים אשר הגישו תלונות נגד חוקרי שב"כ וסובלים מהמדיניות המתוארת בעתירה זו.

3. **העותרים מס' 3-7** הם פלסטינים תושבי השטחים הכבושים, הגישו באמצעות העותר מספר 1 תלונות בגין עינויים בחקירתם על-ידי שירות הביטחון הכללי, קיבלו הודעות גניזה של תלונותיהם מהממונה על המבת"ן על דעתו של המשנה לפרקליט המדינה (תפקידים מיוחדים), וכעת ממתניים להכנת חומרי הבדיקה, שכוללים ככלל תשאולים של חוקרי שב"כ, ואשר מועתקים על-ידי עורכי דין בעותרים מס' 1-2 באופן ידני, לצורך שקילת הגשת ערר כנגד החלטות הגניזה.

4. **המשיב מס' 1**, הינו המשנה לפרקליט המדינה (תפקידים מיוחדים), אשר מוסמך להורות על פתיחה בחקירה פלילית במחלקה לחקירות שוטרים נגד חוקרי שב"כ החשודים בביצוע עבירות פליליות, וזאת מכוח אצילת סמכות היועץ המשפטי לממשלה לפי סעיף 1049(ב) בפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971, בתאריך 20.9.2009. בהתאם לכך, החלטות הגניזה של התלונות שמוגשות נגד חוקרי שב"כ ניתנות על-ידי הממונה על המבת"ן, על דעתו, והוא הגורם המוסמך להחליט בבקשות לעיין בחומר הבדיקה בהתאם להנחיית פרקליט המדינה מס' 14.8, "בקשה מצד גורמים שונים לעיין במידע המצוי בתיק חקירה", בסעיף 28(ב).

5. **המשיב מס' 2**, הינו הממונה על המבת"ן בלשכת המשנה לפרקליט המדינה (תפקידים מיוחדים) (להלן: הממונה על המבת"ן), אשר מוסמך להמליץ על נקיטה בהליכים משפטיים כנגד

חוקרי שב"כ, על צורך בשינוי מערכתי כמו שינוי נהלי שב"כ או על גניזת התיק. הממונה על המבתי"ן הוא מי שחתום על הודעות הגניזה של התלונות שמוגשות נגד חוקרי שב"כ, לאחר קבלת ממצאי הבדיקה המקדמית מהמחלקה לבירור תלונות נחקרי שב"כ (המבתי"ן).

6. **המשיב מס' 3**, הינו המבתי"ן, יחידה לבירור תלונות נחקרים במשרד המשפטים (להלן: המבתי"ן), אשר אמונה על בירור אירועים חריגים או תלונות כנגד חוקרי שירות הביטחון הכללי. בתום הבדיקה, מעביר המבתי"ן את כל החומר שאסף בבדיקתו, בצירוף חוות דעת ובה סיכום ממצאיו, המלצותיו ומסקנותיו, לממונה על המבתי"ן לצורך גיבוש החלטה. זהו חומר הבדיקה, לרבות תשאולי חוקרי שב"כ, שעיונו נדרש לצורך שקילת הגשת ערר. החל משנת 2014 פועלת המבתי"ן כיחידה במשרד המשפטים.

7. **המשיב מס' 4**, הינו שירות הביטחון הכללי (להלן: השב"כ), אשר פועל מכוח חוק שירות הביטחון הכללי, התשס"ב-2002, ואשר היה אמון על חקירותיהם של העותרים מס' 3-7, ואשר לוקח חלק בהליך הכנת חומרי הבדיקה לעיון ולהעתקה בדרך הוצאת כל המסמכים שעיונם אסור וגם בדרך של השחרת כל המידע המצוי בחומרי הבדיקה בטרם העברתו לעיון ולהעתקה.

ב. התשתית העובדתית

8. החל מחודש מאי 2013 ובעקבות עתירה שהוגשה על-ידי העותר מס' 1 ועל-ידי נפגעת עינויים בשם [REDACTED] עיסאווי, והתבררה על-ידי בית המשפט העליון במסגרת בג"ץ 1494/12 [REDACTED] עיסאווי ואח' נ' היועץ המשפטי לממשלה ואח' (להלן: בג"ץ עיסאווי), נפגעי עינויים שתלונותיהם נגזזות על-ידי המשיב מס' 1 בהמלצת הממונה על המבתי"ן זכאים לעיון בחומרי הבדיקה שנאספים על-ידי המשיב מס' 3, לצורך שקילת הגשת ערר כנגד החלטות הגניזה של תלונותיהם. זאת, לאחר הוצאת כל המסמכים שעיונם אסור ולאחר השחרה של חלקים חסויים על-ידי השב"כ. נכון למועד כתיבת שורות אלו, קבלת החומרים וההעתקה הידנית מתאפשרים לאחר חתימה על טופס התחייבות סטנדרטי שמצוי כנספח בהנחיית פרקליט המדינה מס' 14.8, "בקשה מצד גורמים שונים לעיון במידע המצוי בתיק חקירה" (להלן: הנחיית פרקליט המדינה בעניין עיון בחומרי חקירה).

9. ההחלטה אודות כך ניתנה במסגרת תגובת המדינה לעתירה המתוקנת בבג"ץ עיסאווי (להלן: תגובת המדינה בבג"ץ עיסאווי) וכך נכתב, בסעיף 29:

"לאחר שבקשת העותרת לקבל לעיונה את כל החומר שנאסף בתיק הבדיקה על ידי המבתי"ן נשקלה על ידי דרגים בכירים בפרקליטות המדינה ובמשרד המשפטים, ועל אף שאין מדובר ב"חומר חקירה" אלא ב"חומר בדיקה", הוחלט לפעול ביחס לבקשת העותרת ברוח סעיף 14 בהנחיית פרקליט המדינה מס' 14.8. כלומר, הוחלט להעביר לידי העותרת – לצורך שקילת הגשת ערר על החלטת הממונה על המבתי"ן – את אותו חלק מחומר הבדיקה של המבתי"ן, שלגביו ייקבע שאין מניעה להעבירו מטעמים של אינטרסים ציבוריים כלליים שונים, ובכללם הצורך בשמירה על ביטחון המדינה ושלום הציבור."

10. בנוסף לכך, הוטעם בסעיפים 31-33 בתגובת המדינה בבג"ץ עיסאווי כי בחומרי הבדיקה קיימים, מטבע הדברים, חומרים חסויים שחשיפתם אסורה על פי דין וכי אלו לא יועברו במסגרת העיון:

"זאת ועוד; מטבע הדברים, תיקי הבדיקה של מבת"ן כוללים גם מידע סודי הקשור לדרכי פעולתו של השב"כ ומידע חסוי שנאסף על-ידו, ומדובר במידע שכמובן שלא ניתן להעבירו לידי המתלוננים נגד חוקרי השב"כ.

...

לפיכך, נבקש לעדכן, כי יהיה צורך לבצע כעת בדיקה של תיק המבת"ן בתלונת העותרת, ולבחון איזה מידע מתוכו ניתן להעביר לידי העותרת ברוח הנחייה מס' 14.8 ובהתאם להוראות חוק השב"כ והתקנות לפיו."

****העתק תגובת המדינה בבג"ץ עיסאווי מצ"ב לעתירה כנספח 1/ע**

11. העיון הראשון התקיים בעניינה של גב' [REDACTED] עיסאווי בתאריך 24.10.13, ובתאריך 4.12.13 התקיים דיון בבג"ץ עיסאווי. הדיון נפתח בשאלה שהציגה כב' השופטת נאור לב"כ המדינה: "השאלה אם אדוני יכול להשיב לשאלה למה עיון לא כולל צילום? זה בעינינו התיק." ב"כ המדינה נמנע מלהשיב על השאלה, וביקש שב"כ העותרים תטען ראשונה. בסופו של דבר, העתירה נמחקה, ושאלה זו נותרה ללא מענה עד היום.

**** העתק פרוטוקול דיון בבג"ץ [REDACTED] עיסאווי מתאריך 4.12.13 מצ"ב לעתירה כנספח 2/ע**

12. בשנים שעברו מאז העיון הראשון התבסס נוהג במסגרתו עורכי דין שמייצגים נפגעי עבירה בתלונות נגד חוקרי שב"כ מקבלים לידיהם, בין אם בדוא"ל ובין אם כעותקים פיזיים, חומרי בדיקה של המבת"ן שנקבע כי ניתן להעבירם, והם זכ"דים, תיעוד רפואי, פרוטוקולים מדיונים בהארכות מעצר, הודעות במשטרה וטופס גביית עדות נפגעי העבירה בפני חוקרי המבת"ן, ומעתיקים באופן ידני את תשאולי חוקרי השב"כ, כאשר נציגות של לשכת הממונה על המבת"ן או המבת"ן יושבים לידם בעודם עושים זאת.

13. למרות שהנוהג שהתבסס מעולם לא נומק והכביד על עורכי הדין בעותרים מס' 1 ו-2, הם המשיכו לפעול לפיו, כאשר מעת לעת היו מעתיקים חומרי בדיקה.

14. במהלך שנת 2022 חל שינוי משמעותי במצב הדברים כאשר בשל שיהוי כבד בהכנת חומרי הבדיקה לעיון ולהעתקה בתלונות שנגנזו בין השנים 2020-2021, נוצר מצב שבו צריך היה להעתיק את תשאולי חוקרי השב"כ במספר רב של תיקים בבת אחת.

15. בתאריך 12.5.2022, ומאחר שהיה ברור כי מצב דברים זה יביא לפגיעה בעניינם של נפגעי העבירה המיוצגים על-ידי עורכי הדין בעותרים מס' 1 ו-2, בדרך של יצירת עיכוב משמעותי נוסף בהגשת העררים בעניינם, פנו העותרים מס' 1 ו-2 לממונה על המבת"ן, בבקשה לאפשר להם להעתיק את חומרי הבדיקה שמותרים לעיון בלבד, הם תשאולי חוקרי השב"כ, וזאת בהיעדר כל אינטרס המצדיק את הגבלת העיון באופן הנהוג. בתוך כך צוין כי בהינתן שחומרי הבדיקה עוברים בדיקה קפדנית בטרם העברתם לעיון, קשה לחשוב על נימוק המצדיק זאת. עוד צוין כי

לאחרונה קיבל ההסדר הקיים ביטוי נוסף של חוסר סבירות שעה שהעותר מס' 1 הוזמן לעיין במספר רב של תיקים בבת אחת לאחר תקופה ממושכת שבה לא הותר עיון תוך יצירת נטל שבהינתן המשאבים המוגבלים של העותר מס' 1, לא יהיה באפשרותו לעמוד בו.

****העתק פניה לממונה על המבת"ן מיום 12.5.2022 מצ"ב לעתירה כנספח ע/3**

16. בד בבד עם שליחת הפניה, ובהיעדר אפשרות להמשיך לפגוע ולגרור את העיון בחומרי הבדיקה לצורך שקילת הגשת ערר כנגד החלטות גניזה במקרים הפרטניים שמיוצגים על-ידי העותר מס' 1, החלו להתקיים מפגשי העתקה במשרדי המבת"ן בתל אביב. מפגשים אלו היו בני ארבע שעות כל אחד, ונכחו בו שלוש עורכות דין מהעותר מס' 1 ונציגה מלשכת המבת"ן.

17. בתאריך 24.7.22, לאחר שכבר התקיימו שלושה מפגשי העתקה בתאריכים 6.7.22, 14.7.22 ו-21.7.22, ולא התקבלה התייחסות כלשהי מהממונה על המבת"ן, נשלחה פניה נוספת. בפניה זו הוטעם כי העתקת חומרי הבדיקה אורכת זמן רב וגורמת לכאבים ביד שאינה מורגלת בהעתקה בהיקפים כה גדולים.

****העתק פניה לממונה על המבת"ן מתאריך 24.7.22 מצ"ב לעתירה כנספח ע/4**

18. בתאריך 18.8.22 התקבלה התייחסות מסטודנטית בלשכת המשיב מס' 1, לפיה "פנייתכם התקבלה והיא מצויה בבחינת הגורמים הרלוונטיים ולאחר גיבוש עמדה נשיבכם דבר."

****העתק תשובה מיום 18.8.22 מצ"ב לעתירה כנספח ע/5**

19. בשיחה טלפונית עם פרקליטה מלשכת המשיב מס' 1 בתאריך 26.10.22 נמסר על ידה כי טרם התקבלה החלטה בסוגיית ההעתקה.

20. מפגשי ההעתקה המשיכו להתקיים. ממועד שליחת הפנייה הראשונה בתאריך 12.5.22 ועד לתאריך 11.1.23 התקיימו 12 מפגשי העתקה, רובם בני ארבע שעות כל אחד, והועתקו במסגרתם באופן ידני תשואלי חוקרי שב"כ ב-18 תיקים בהיקף של עשרות עמודים, על-ידי בין שתיים לשלוש עורכות דין בעותר מס' 1, בליווי נציגה של לשכת המבת"ן.

21. בתאריך 6.2.23 התקבלה הודעה מסטודנט בלשכת המשיב מס' 1, כי בשל מחסור בכוח אדם בלשכת המבת"ן, העתקת חומרי הבדיקה תתבצע החל מאותו מועד בלשכת המשיב מס' 1 בירושלים.

22. בתאריך 28.3.23 נשלחה לממונה על המבת"ן התראה לפני נקיטה בהליכים משפטיים וזאת בהינתן שטרם התקבלה התייחסות עניינית כלשהי לפנייה מיום 12.5.22. בפניה זו הוטעם כי אי מתן מענה במשך זמן כה ממושך הוא בלתי סביר באופן מובהק, וכי לגופו של עניין, הגבלת העיון להעתקה ידנית פוגעת בזכויותיהם של נפגעי העבירה באופן אשר מצריך את שינוי הנוהג ללא דיחוי נוסף.

**** העתק מכתב מיצוי הליכים מתאריך 28.3.23 מצ"ב לעתירה כנספח ע/6**

23. בתאריך 9.5.23 התקיים מפגש העתקה בלשכת המשיב מס' 1. במפגש היו עורכת דין מהעותר מס' 1 ונציג מלשכת המשיב מס' 1.

24. נכון לכתיבת שורות אלו, טרם ניתנה החלטה בפניית העותרים מס' 1-2, והעותרים מס' 3-7, שפרטיהם יובאו להלן, הם הנפגעים הישירים כתוצאה מאי מתן ההחלטה.

25. העותר מס' 3, [REDACTED] אלתעמארי, תושב בית לחם, נחקר על-ידי השב"כ במתקן החקירות במגרש הרוסים החל מהתאריך 26.12.13 במשך תקופה של כ-30 ימים, תוך שימוש בעינויים פיזיים ופסיכולוגיים המהווים התעללות בחסר ישע לפי חוק העונשין, התשל"ז-1973 (להלן: חוק העונשין), שכללו השמה בתנוחות לחץ, אגרופים לפנים שאף גרמו לדימום ולהגעה של רופא לחדר החקירות, מניעת שינה, קללות בעלות אופי מיני, איום מראש השב"כ דאז, מר יורם כהן, שאם לא ידבר - יטחנו את עצמותיו, הצגת מצג שווא כי אימו נמצאת בחקירה של השב"כ ומפלילה אותו. תלונה בעניינו הוגשה בתאריך 6.8.15. בתאריך 25.8.22, בחלוף למעלה משבע שנים ממועד הגשת התלונה, התקבלה החלטה הנושאת את התאריך 3.2.22, לגנוז את התלונה בלא נקיטה בהליכים פליליים או משמעתיים כנגד חוקרי השב"כ, וזאת בין היתר משום שנמצא כי חוקרי השב"כ פעלו בתחושה של "צורך" כאשר נקטו באלימות פיזית כנגד העותר מס' 3. בתאריך 4.9.22 הוגשה בקשה לעיין בחומרי הבדיקה לצורך שקילת הגשת ערר כנגד ההחלטה. בתאריכים 8.12.22 ו-11.1.23 עורכות דין מטעם העותר מס' 1 הגיעו למשרדי המבת"ן והעתיקו באופן ידני את תשאולי חוקרי השב"כ שהיו מוכנים באותו זמן. במעמד זה נמסר על-ידי גב' אירינה מורדכייבה מלשכת המבת"ן כי קיימים תשאולים נוספים שטרם הוכנו להעתקה, ואלו טרם הוכנו עד למועד כתיבת שורות אלו, למרות תזכורות רבות שנשלחות בעניין.

**העתק תלונה בעניינו של [REDACTED] אלתעמארי מצ"ב לעתירה כנספח 7/ע

** העתק הודעת גניזה בעניינו של [REDACTED] אלתעמארי מצ"ב לעתירה כנספח 7/ע

**העתק בקשה לעיין בחומרי בדיקה והתכתבות בנושא מצ"ב לעתירה כנספח 8/ע

26. העותר מס' 4, [REDACTED] רביע, תושב בית ענאן, נחקר על-ידי השב"כ החל מהתאריך 27.7.14 במשך תקופה של כ-30 ימים, תוך שימוש בעינויים פיזיים ופסיכולוגיים המהווים התעללות בחסר ישע לפי חוק העונשין, שכללו אלימות פיזית, השמה בתנוחות לחץ, סטירות, שריטות, מניעת שינה, איומים, קללות. תלונה בעניינו הוגשה על-ידי העותר מס' 1 בתאריך 19.11.14. בתאריך 8.2.23, בחלוף למעלה משמונה שנים שלאחר הגשת התלונה, התקבלה החלטה הנושאת את התאריך 26.12.22, הגונזת את תלונתו בלא נקיטה בצעדים משפטיים כלשהם, וזאת למרות ש"מצאנו כי התעוררו קשיים מסוימים הנוגעים לחקירת הצורך ומשכך ביקשנו כי הדברים יובאו בפני ראשי הארגון במבט צופה פני עתיד וסוכם כי כך יעשה". בתאריך 12.2.23 הוגשה בקשה לעיין בחומרי הבדיקה לצורך שקילת הגשת ערר כנגד ההחלטה, והוא עדיין ממתין להכנת חומרי הבדיקה לעיון ולהעתקה בעניינו.

** העתק תלונה בעניינו של [REDACTED] רביע מצ"ב לעתירה כנספח 9/ע

**העתק הודעת גניזה בעניינו של [REDACTED] רביע מצ"ב לעתירה כנספח 10/ע

**העתק בקשה לעיין בחומרי בדיקה והתכתבות בנושא מצ"ב לעתירה כנספח 11/ע

27. העותר מס' 5, עמאירה, תושב כפר דורא, נחקר על-ידי השב"כ במתקן החקירות שקמה החל מהתאריך 4.7.16 במשך תקופה של כ-30 ימים, תוך שימוש בעינויים פיזיים ופסיכולוגיים המהווים התעללות בחסר ישע לפי חוק העונשין, שכללו השמה בתנחות לחץ, מניעת שינה, השפלות, איומים כי אם לא ישתף פעולה, יצא מהחקירה על כיסא גלגלים, השמה בבידוד, בתנאים מחפירים. תלונה בעניינו הוגשה בתאריך 15.6.17. בתאריך 9.2.23, בחלוף כמעט שש שנים ממועד הגשת התלונה, התקבלה החלטת הממונה על המבת"ן, לגנוז את התלונה בלא נקיטה בהליכים פליליים או משמעתיים כנגד חוקרי השב"כ, וזאת לצד חידוד נהלים ביחס למנוחה בעת חקירת הרצף, ובהינתן שלפי החלטת הממונה על המבת"ן, חוקרי השב"כ פעלו בתחושה של "צורך" כאשר הפעילו אלימות פיזית כנגד העותר מס' 5 בתאריך 12.2.23 הוגשה בקשה לעיין בחומרי הבדיקה לצורך שקילת הגשת ערר כנגד ההחלטה, והוא עדיין ממתין להכנת חומרי הבדיקה בעניינו לעיון ולהעתקה.

****העתק תלונה בעניינו של עמאירה מצ"ב לעתירה כנספח ע/12**

**** העתק הודעת גניזה בעניינו של עמאירה מצ"ב לעתירה כנספח ע/13**

****העתק בקשה לעיין בחומרי בדיקה והתכתבות בנושא מצ"ב לעתירה כנספח ע/14**

28. העותר מס' 6, טיטי, תושב המחנה אלפואר, נחקר על-ידי השב"כ החל מהתאריך 9.6.2020 במשך תקופה של כחודש וחצי, תוך שימוש בעינויים פיזיים ופסיכולוגיים המהווים התעללות בחסר ישע לפי חוק העונשין, שכללו החזקה ממושכת בתנוחה כפויה, איזוק מכאיב, מניעת שינה, בידוד, קללות, החזקה בתנאים מחפירים, מניעת אוכל ומקלחת. תלונה בעניינו הוגשה על-ידי הוועד הציבורי נגד עינויים בתאריך 6.12.2020. בתאריך 25.12.22, בחלוף כשנתיים ממועד הגשת התלונה, נשלחה החלטת הממונה על המבת"ן, לגנוז את התלונה בלא נקיטה בהליכים פליליים או משמעתיים כנגד חוקרי השב"כ. החלטה זו התקבלה במשרדי הוועד הציבורי נגד עינויים רק בתאריך 9.2.23, ובתאריך 12.2.23 הוגשה בקשה לעיין בחומרי הבדיקה לצורך שקילת הגשת ערר כנגד ההחלטה, והוא עדיין ממתין להכנת חומרי הבדיקה בעניינו לעיון ולהעתקה.

****העתק תלונה בעניינו של טיטי מצ"ב לעתירה כנספח ע/15**

**** העתק הודעת גניזה בעניינו של טיטי מצ"ב לעתירה כנספח ע/16**

****העתק בקשה לעיין בחומרי בדיקה והתכתבות בנושא מצ"ב לעתירה כנספח ע/17**

29. העותר מס' 7, ארג'בי, תושב חברון, נעצר ביום 08.12.2020, חקירתו החלה יומיים אחרי מעצרו ונמשכה כ-46 יום, תוך שימוש בעינויים פיזיים ופסיכולוגיים המהווים התעללות בחסר ישע לפי חוק העונשין, שכללו השמה בתנחות לחץ ואיזוק הדוק ומכאיב, מניעת שינה מכוונת והערות בצעקות כאשר הוא נרדם במהלך החקירות מרוב עייפות, חקירה אינטנסיבית ללא הפסקות כולל בשעות הלילה המאוחרות עד לבוקר היום שאחרי, השפלות, התזת רוק על פניו, קללות ואיומים כולל איום במעצר בני משפחתו, צעקות ממרחק של אפס של מספר חוקרים בו זמנית, השמה בבידוד, בתנאים מחפירים, מניעת מקלחת ואוכל ברמה ירודה מאד. תלונה בעניינו הוגשה בתאריך 19.07.2021. בתאריך 14.03.2023, בחלוף למעלה משנה וחצי ממועד שליחת התלונה התקבלה החלטת הממונה על המבת"ן, לגנוז את התלונה

בלא נקיטה בהליכים פליליים או משמעתיים כנגד חוקרי השב"כ, וזאת לצד חידוד נהלים ביחס לשעות המנוחה. בנוסף ביחס להיבט של החקירות הממושכות נתבקשה התייחסות השב"כ וזאת במבט צופה עתיד. בתאריך 22.03.2023 הוגשה בקשה לעיין בחומרי הבדיקה לצורך שקילת הגשת ערר כנגד החלטה, והוא עדיין ממתין להכנת חומרי החקירה בעניינו לעיון ולהעתיקה.

**העתק תלונה בעניינו של [REDACTED] ארגיבי מצ"ב לעתירה כנספח ע/18

** העתק הודעת גניזה בעניינו של [REDACTED] ארגיבי מצ"ב לעתירה כנספח ע/19

**העתק בקשה לעיין בחומרי בדיקה והתכתבות בנושא מצ"ב לעתירה כנספח ע/20

30. מכאן עתירה זו.

ג. הטיעון המשפטי

31. הגבלת זכות העיון בחומרי בדיקת המבת"ן להעתיקה ידנית בלבד פוגעת בזכותם של העותרים מס' 3-7, נפגעי עבירה אשר מבקשים לערור כנגד החלטות הגניזה של תלונותיהם. מדיניות זו טרם שונתה למרות שממועד פנייתם של העותרים מס' 1-2, בבקשה לשנות את המדיניות, חלפה למעלה משנה, למרות שהמדיניות הנוהגת מעולם לא נומקה, וממילא אין אינטרס ציבורי אשר מצדיק אותה, ולמרות שהמדיניות הנוהגת מנוגדת להתחייבויות של מדינת ישראל לפי המשפט הבינלאומי.

ג.1. הזכות של נפגעי עבירה להעתיק חומרי בדיקה לצורך שקילת הגשת ערר

32. במשפט הישראלי, הזכות לעיון במידע המצוי בתיק חקירה נובעת מזכותם של נפגעי עבירה להגיש ערר כנגד החלטות לגנוז את תלונותם בלא נקיטה בהליכים משפטיים כנגד הנילונים לפי סעיף 64 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982.

33. בהינתן שלפי פסיקת בית המשפט העליון, הרגע המכריע לצורך קביעת קבלת מעמד של נפגע עבירה הוא רגע הגשת התלונה (ר' לעניין זה בג"ץ 5699/07 פלונית (א') נ' היועץ המשפטי לממשלה (פורסם בנבו), סעיף 29 לפסק דינו של כב' השופט לוי), העותרים מס' 3-7 הינם נפגעי עבירה.

34. העבירה שהעותרים מס' 3-7 נפגעו ממנה היא עבירת אלימות חמורה, עבירת העינויים אשר טרם עוגנה בחוק העונשין בישראל, ומוגדרת באמנה נגד עינויים ונגד יחס ועונשים אכזריים, בלתי אנושיים או משפילים משנת 1984, כ"א 1039, שאושרה על ידי ישראל בשנת 1991 (להלן: האמנה נגד עינויים) כ"מעשה אשר באמצעותו נגרם במכוון לאדם כאב או סבל חמור, בין אם פיזי בין אם מנטלי, במטרה להוציא ממנו או מאדם שלישי מידע או הודאה, להענישו על מעשה שביצע, או נחשד בביצועו, הוא או אדם שלישי, או להפחיד או לאנוס אותו או אדם שלישי; או מכל סיבה ששורשיה בהפליה מכל סוג שהוא, מקום שכאב או סבל כאמור נגרמים בידי או באישור או בהסכמה בשתיקה של עובד ציבור או אדם אחר הממלא תפקיד רשמי, או בשידולו. אין הוא כולל כאב וסבל הנובעים מעיצומים על-פי חוק, טבועים בהם או נלווים אליהם." בחוק

העונשין, העבירה המתאימה ביותר לחומרת המקרים היא עבירת ההתעללות בחסר ישע המעוגנת בסעיף 368 בחוק העונשין.

35. נקודת המוצא של הנחיית פרקליט המדינה בעניין עיון בחומרי חקירה היא כי כשמדובר בנפגעי עבירה אשר מבקשים לעיין בחומר החקירה לצורך הגשת ערר, יש לאפשר את מימוש זכות העיון, וזאת בשל זיקתם לחומר החקירה. סעיפים 10 ו-14 קובעים כך:

”10. תנאי הכרחי למימוש זכות העיון במידע המצוי בתיק חקירה הוא קיומו של אינטרס לגיטימי לכך. אינטרס כזה ייבחן בהתאם לזהות המבקש, זיקתו למידע, והמטרה שלשמה מבוקש העיון.

ככלל, ככל שעניינו של המבקש בעל זיקה הדוקה להליך הפלילי וככל שתכלית העיון נועדה לשרת מטרה קרובה למטרה שלשמה נאסף המידע – קרי, אכיפת החוק הפלילי והשלכותיה – כך תגדל מידת ההיענות לבקשת העיון.

...

14. אשר למתלונן שמבקש לערוך על החלטה לסגור תיק, בכפוף לאמור להלן, הרי שנקודת המוצא היא שיש לאפשר לו לעיין בחומר, בכפוף לקריטריונים הקבועים בהנחיה זו.”

36. לפי סעיף 24(א) בהנחיית פרקליט המדינה לעניין עיון בחומרי חקירה, ככלל זכות העיון כוללת גם את הזכות המשנית להעתיק את המידע בו מבוקש העיון. יחד עם זאת, ניתן להגביל את זכות העיון אם באמצעות דרישה לחתום על טופס התחייבות שחומר החקירה ישמש את נפגעי העבירה רק לצורך המטרה שלשמה התבקש החומר (סעיף 22), אם בדרך של עיון חלקי (סעיף 23) ואם בדרך של הטלת סייגים על האפשרות להעתיק את חומר החקירה (סעיף 24).

37. במקרה של חומרי בדיקת המבת"ן זכות העיון מוגבלת בכל אחת מהדרכים הללו. ראשית, העותרים חותמים על טופס התחייבות כי לא יעשה שימוש בחומר הבדיקה שלא למטרת הגשת ערר. שנית, העותרים מקבלים רק את אותו חלק מחומרי הבדיקה אשר אינם פוגעים בעבודת השב"כ ומותרים לעיון לפי כלליו, ולאחר בדיקה קפדנית של כל החומר. שלישית, לא מתאפשרת העתקה של תשאולי חוקרי השב"כ בדרך של צילום או קבלת עותק סרוק, והיא מוגבלת להעתקה ידנית בלבד.

38. הגבלת העיון של תשאולי חוקרי השב"כ להעתקה ידנית בלבד כרוכה בהקצאת משאבים אדירים של זמן ושל כוח אדם ואורכת שעות רבות. לאור זאת, המדיניות הנוהגת מערימה קושי כבד על נפגעי עינויים ועל באי כוחם באופן אשר פוגע בזכותם של נפגעי עינויים לממש את זכותם להגיש ערר כנגד החלטות הגניזה של תלונותיהם.

39. יותר מכך, מרבית נפגעי העינויים אשר מיוצגים על-ידי העותרים מס' 1-2 אינם דוברי עברית, ששפת אימם היא ערבית, ואשר אינם יכולים לגשת באופן בלתי אמצעי למשרדי המבת"ן או משרדי המשיב מס' 1 ולהעתיק את חומרי הבדיקה בין אם משום שהם מוחזקים בבתי סוהר ובין אם משום שהם מנועי כניסה לישראל; למעשה, הם תלויים באופן מוחלט בבאי כוחם לצורך כך. בהינתן המשאבים הנדרשים למימוש זכות העיון כשזו מוגבלת להעתקה הידנית

ולאור כמויות התיקים שבהם נדרש העיון, משמעות ההגבלה בפועל היא פגיעה קשה בזכות של נפגעי עינויים לבירור תלונותיהם בישראל.

ג.2. סמכות המשיב מס' 1

40. הסמכות של המשיב מס' 1 לאפשר עיון והעתקה בחומרי בדיקת המבת"ן מעוגנת בהנחיית פרקליט המדינה בעניין עיון בחומרי חקירה. לפי סעיף 28 שם, הסמכות להכריע בסוגיית העיון בהליכים מנהליים המעוגנים בדין הפלילי, שבהם לא הוגש כתב אישום, כדוגמת הגשת ערר על ידי המתלונן על סגירת תיק חקירה נגד חשוד, נתונה למי שמוסמך לסגור את התיק, ובענייננו, המשיב מס' 1. וזו לשון הסעיף:

"א. הדין הפלילי מאפשר נקיטה בהליכים מנהליים שונים – כגון, הגשת ערר על ידי חשוד על עילת הסגירה של תיק חקירה שנפתח נגדו; **הגשת ערר על ידי המתלונן על סגירת תיק חקירה נגד חשוד**; הבעת עמדה של מתלונן באשר להסדר טיעון, לבקשה לעיכוב הליכים, לשחרור מוקדם, לחנינה; וכיוצ"ב.

ב. ככל שמדובר בנקיטת הליך לאחר שכבר הוגש כתב אישום – יטפל בבקשת העיון הפרקליט או התובע המנהל (או שניהל בעבר) את התיק הפלילי בבית המשפט. ככל שמדובר בהליך שבו לא הוגש כתב אישום – יטפל בבקשת העיון הגורם שהחליט על סגירתו של התיק; ואם התיק עדיין בטיפול – הגורם המטפל בו."

41. בהינתן הפסיקה לפיה הבדיקה המקדמית הינה בבחינת "סמכות עזר טבועה" במסגרת קבלת ההחלטה אם לפתוח בחקירה פלילית, אם לאו, והא נועדה לבחון אם מתקיימת תשתית ראייתית מתאימה כדי להצדיק פתיחה בחקירה פלילית (בג"ץ 1265/11 הועד הציבורי עינויים בישראל ואח' נ' היועץ המשפטי לממשלה (פורסם בנבו, 06.08.2012)), כמו גם הנחיית יועמ"ש 4.2204, שעניינה "בדיקה מקדימה", ברי כי הנחיית פרקליט המדינה בעניין עיון בחומרי בדיקה חלה גם על אותם מקרים שבהם לא התקיימה חקירה פלילית אלא בדיקה מקדמית בלבד, כמו במקרה של המבת"ן.

42. מכל מקום, ושעה שהוחלט במסגרת בג"ץ עיסאווי כי העיון בחומרי בדיקת המבת"ן יתאפשר ברוח הנחיית פרקליט המדינה בעניין עיון בחומרי חקירה, הנחייה זו היא המקור הנורמטיבי לצורך קביעת הסמכות.

ג.3. שיהוי בלתי סביר במתן מענה כמוהו כדחיית הפנייה

43. החובה לפעול במהירות הראויה היא מן המושכלות הראשונים של מינהל תקין, והיא נובעת מהחובה של כל עובד ציבור לפעול בהגינות וביעילות (יצחק זמיר **הסמכות המינהלית** כרך ב 1098 (מהדורה שנייה, 2011)(להלן: **הסמכות המינהלית**)).

44. החובה לפעול במהירות ראויה מקום שבהם יש הסמכה לעשות פעולה מנהלית כלשהי מעוגנת בסעיף 11 לחוק הפרשנות, התשמ"א-1981, אשר קובע כדלקמן:

"הסמכה או חיוב לעשות דבר, בלי קביעת זמן לעשייתו- משמעם שיש סמכות או חובה לעשותו במהירות הראויה..."

45. החובה לפעול במהירות ראויה היא החובה לפעול בלוח זמנים סביר (אליעד שרגא ורועי שחר, **המשפט המנהלי- עילות ההתערבות**, הוצאת שש 2008, בעמ' 337 (להלן: עילות ההתערבות)).

46. מצב בו רשות מנהלית אינה משיבה בשלילה, אלא מודיעה שהיא מטפלת, בודקת ושוקלת עניין מסוים עוד ועוד, הוא לעתים יותר גרוע מתשובה שלילית, שכן תשובה שלילית ניתן לתקוף מיד בבית המשפט, לברר אם ניתנה כדין ולחייב את הרשות לעשות מעשה אם ניתנה שלא כדין (הסמכות המינהלית, בעמ' 1093). שיהוי במתן תשובה, לעומת-זאת, מותיר את מי שממתין לתשובת הרשות במצב של חוסר וודאות.

47. התשובה לשאלה מהי מהירות ראויה תלויה במשתנים רבים: במהות הסמכות, בנסיבות העניין, באפשרות המעשית להפעיל את הסמכות, בפגיעה בזכויות הפרט כתוצאה מהפעלתה או מאי הפעלתה של הסמכות, במשאביה של הרשות המנהלית ובסדרי העדיפויות שלה (עילות ההתערבות, בעמ' 338).

48. בית המשפט העליון נתן דעתו בשאלת "המועד הסביר" לביצוע פעולה מנהלית בבג"ץ 1999/07 **ח"כ זהבה גלאון נ' וועדת הבדיקה הממשלתית לבדיקת אירועי המלחמה בלבנון** (פורסם בנבו), בס' 8 לפסק דינה של כב' השופטת פרוקצ'יה:

"מועד סביר" הוא מושג שמשמעותו היא יחסית. תכליתו לתחום את חובת הרשות לבצע פעולה במסגרת זמן ראויה, על-פי כלל הנסיבות של העניין, ובהתחשב במכלול השיקולים והאינטרסים הנוגדים הפועלים בגדרו. דרישת "הזמן הסביר" לביצוע פעולה על-ידי רשות ציבורית נגזרת, מצד אחד, מאילוצים מעשיים העשויים להקשות על הרשות בהיערכות לביצוע הפעולה, ומנגד - מעוצמת המשקל והחשיבות הנודעים לביצוע הפעולה במהירות, בין מבחינת אינטרס הכלל, ובין מבחינת אינטרס היחיד. **כאשר מדובר בזכויות אדם, או באינטרס ציבורי רב חשיבות, כגון זכות הציבור לחופש מידע ולמימוש החופש לבקר את פעולות הממשל, מקבל מושג "הזמן הסביר" לביצוע הפעולה משמעות מיוחדת.** תוכנו של "הזמן הסביר" לביצוע פעולה הוא, לעולם, פרי הנסיבות הייחודיות שהולידו את הצורך בפעולה, ולקביעת גדריו, יש לשקלל את מכלול האינטרסים המתמודדים להשגת נקודת האיזון הראויה."

49. במקרה דנן, עסקינן במהירות הראויה למתן החלטה בסוגיה אשר נוגעת לנפגעי עבירה ולאפשרות שלהם לערור תוך זמן סביר על החלטות הגניזה בתלונותיהם על התעללות במהלך חקירותיהם כאשר בחלק המקרים אף אין מחלוקת ביחס להתעללות שנקטה. תשובה לשאלה מהו זמן סביר למתן תשובה במקרה דנן מחייבת לקחת בחשבון את הפגיעה האפשרית בשלטון החוק, את האינטרס הציבורי שבבירור תלונות נגד אנשי מרות הפועלים בשם מדינת ישראל, את הכורח לקיים הליכים פליליים בזמן סביר, ואת זכויותיהם של חשודים ושל נפגעי עבירה כפי שהן מוכרות בחקיקה ובפסיקה בישראל.

50. לעניין זה יש להביא בחשבון את הכללים הקבועים בסעיף 3 ובסעיף 12 לחוק זכויות נפגעי עבירה, התשס"א-2001 לפיהם "מתן הזכויות לנפגע עבירה ייעשה תוך התחשבות בו ובצרכיו, שמירה על כבודו והגנה על פרטיותו ובתוך זמן סביר" ו"ההליכים הנוגעים לעבירת מין או

אלימות יקוימו בתוך זמן סביר, כדי למנוע עינוי דין", כאשר עבירת ההתעללות בחסר ישע לפי סעיף 368 לחוק העונשין, התשל"ז-1973 מהווה עבירת אלימות לצורך סעיף זה.

51. ממועד פניית העותרים מס' 1-2 בתאריך 12.5.22 חלפה למעלה משנה, וטרם התקבלה תשובה בפנייתם לאפשר העתקה של חומרי בדיקת המבת"ן בדרך של צילום או של קבלת עותק סרוק. זהו פרק זמן בלתי סביר אשר בהינתן חומרת התלונות ומעמדם של העותרים מס' 3-7 כנפגעי עבירה חורג מגבולות הסבירות באופן מובהק.

52. במצב דברים זה, צו שיחייב את הרשות ליתן החלטה בפרק זמן שייקבע אינו סעד כלל ועיקר, בהיותו מרוקן מתוכן את החובה לפעול במהירות ראויה, ובית המשפט הנכבד מתבקש להתייחס לאי מתן המענה כאל תשובה שדוחה את הבקשה להעתיק את תשאו"ל חוקרי השב"כ בדרך של צילום או קבלת עותק סרוק. יפים לעניין זה דבריו של כב' השופט ברנזון בבג"צ 56/54 ד"ן נ' עיריית רמת גן, פ"ד ט 1237, בעמ' 1239:

"מחובתו של כל מי שממלא תפקיד ציבורי מכוח החוק, לטפל בענין המופנה אליו במהירות ובזריזות הדרושה, ואם תוכח התרשלות או השהיה מצידו, אשר בנסיבות המקרה היא נראית כבלתי מתקבלת על הדעת לפי סדרי מינהל מתוקנים רגילים- התנהגות כזאת כמוה כסירוב בלתי מוצדק, אשר יצדיק פניה לבית משפט זה, גם מבלי שניתנה תשובת סירוב מפורשת בפה מלא".

ג. הגבלת זכות העיון - היעדר הנמקה והיעדר אינטרס ציבורי

53. חובת ההנמקה מהווה עקרון בסיסי בתורת המנהל; הנמקה מחייבת את הרשות המנהלית למחשבה סדורה והגיונית, ומקטינה את החשש מפני החלטות שרירותיות (הסמכות המינהלית, בעמ' 1269).

54. כמפורט בחלק העובדתי, ההחלטה להגביל את העיון להעתקה ידנית בלבד מעולם לא נומקה, וזאת גם כאשר נשאלה אודות כך באופן מפורש על-ידי בית המשפט העליון בדיון בהתקיים בתאריך 4.12.13 בבג"ץ עיסאווי.

55. מעבר לכך, לפי סעיף 24(ב) להנחיית פרקליט המדינה בעניין עיון בחומרי חקירה, "חובתה של הרשות השוקלת להתיר עיון במידע, לבחון אם קיים אינטרס המצדיק להגביל את העיון במידע בדרך של מניעת העתקתו".

56. אינטרס כאמור אינו קיים בענייננו.

57. ראשית, וכפי שמצוין בתגובת המדינה בבג"ץ עיסאווי, זכות העיון של העותרים מוגבלת אך לאותם חומרים שאינם סודיים או חסויים לפי חוק השב"כ והתקנות שהותקנו לפיו. החומרים המותרים לעיון מועברים לאחר בדיקה קפדנית שנעשית על-ידי השב"כ; חלק מהחומרים אינם נחשפים כלל, חלקם ניתן לעיון בכפוף להשחרות של חלקים מהחומר וחלקם האחר מתאפשר ללא כל הגבלה.

58. חשוב להדגיש כי תשאולי חוקרי השב"כ מתועדים על גבי טפסים של המבת"ן בכתב ידם של חוקרי המבת"ן. חוקרי השב"כ אינם מזדהים בשמם המלא גם במסגרת תשאולים אלו, ובטפסים מופיע כינוי החוקרים כפי שהוא גם ידוע לעותרים. חוקרי השב"כ חותמים על הטפסים בתום התשאול אולם חתימות דומות מופיעות על גבי הזכ"דים אשר מועברים לעותרים בדרך של עותק סרוק. אותם חלקים של תשאולי חוקרי השב"כ אשר אינם מותרים לעיון לשיטת השב"כ מושחרים.

59. בהינתן זאת, תשאולי חוקרי השב"כ אשר נחשפים בפני העותרים אינם כוללים מידע אשר עלול לפגוע באופן כלשהו בביטחון המדינה ו/או לחשוף שיטות חקירה של שירות הביטחון הכללי.

60. שנית, העותרים חותמים על טופס התחייבות בטרם עיון בחומרי בדיקת המבת"ן, ובו הם מתחייבים כי השימוש בחומרים שמתקבלים ייעשה אך ורק לצורך המטרה שלשמה הותר העיון, ובמקרה של העותרים, הגשת ערר כנגד החלטות הגניזה של תלונותיהם. בנוסף לכך, העותרים מתחייבים להימנע מעריכת העתקים למסמכים וכן להימנע מהעברתם לצד שלישי. וזו לשון ההתחייבות:

"אני מתחייב שהשימוש במסמכים אלו ייעשה למטרה האמורה בלבד, וכן אני מתחייב להימנע מעריכת העתקים למסמכים אלו ולהימנע מהעברתם לצד שלישי."

ג. 5. זכות העיון במשפט הבינלאומי

61. נפגעי עינויים זכאים לפי המשפט הבינלאומי לשורה של זכויות אשר מקימות ביחד את זכותם לתרופה יעילה (effective remedy) בלשון סעיף 2(3)(a) באמנה הבין-לאומית בדבר זכויות אזרחיות ומדיניות משנת 1966 (להלן: האמנה בדבר זכויות אזרחיות ופוליטיות) ולתיקון במובן הרחב (redress) בלשון סעיף 14 באמנה נגד עינויים.

62. בהערה כללית מספר 31 שאומצה על-ידי וועדת זכויות האדם של האו"ם בשנת 2004 הובהר כי הזכות לתרופה יעילה באמנה בדבר זכויות אזרחיות ופוליטיות כוללת את הזכות שמפרי הזכויות יועמדו לדין כמו גם את הזכות לפיצוי, לשיקום ולהתנצלות. הבהרה דומה אומצה בהערה כללית מספר 3 של וועדת האו"ם נגד עינויים בשנת 2012, שקבעה כי הזכות לתיקון במובן הרחב כוללת את הזכות לדעת האמת שקשורה עם חובתן של מדינות לחקור תלונות בדבר עינויים במישור הפלילי המעוגנת בסעיפים 12-13 לאמנה נגד עינויים.

63. ואכן, זכותם של נפגעי עינויים לבירור תלונות בגופים המדינתיים מעוגנת באמנה נגד עינויים בסעיף 11, אשר קובע כי תלונות תתבררנה ללא דיחוי וללא משוא פנים, ובסעיף 7, אשר קובע כי יש להעמיד לדין מענים או להסגירם. החובה להעמיד לדין את מי שביצעו עינויים או דרכי ההתעללות האחרות מעוגנת גם בסעיפים 146-147 לאמנת ג'נבה הרביעית בדבר הגנה על אזרחים בימי מלחמה, 1949.

64. בהערה כללית מס' 3 משנת 2012 של וועדת האו"ם נגד עינויים ביחס לפרשנות המונח "redress" נקבע כי הזכות לדעת האמת שקשורה בחובתן של מדינות לחקור תלונות אודות עינויים היא גם מהותית וגם פרוצדוראלית, כך שהיא כוללת לא רק את הזכות לדעת את האמת

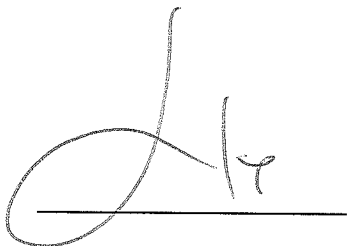
אלא גם את זכות הגישה למנגנונים המדינתיים שאמונים על הגשמת הזכות המהותית. בתוך כך, נקבע באופן מפורש כי מדינות צריכות להקל (to minimize hardships) על מתלוננים ועל מי שמייצגים אותם (סעיף 29 להערה הכללית), וכן שהצבת מכשולים בדמות דרישות פרוצדוראליות שמפריעות למימוש אפקטיבי של הזכות שמעוגנת בסעיף 14 לאמנה (סעיף 38 בהערה הכללית). בסעיף 39 להערה הכללית צוין במפורש כי מדינות מחויבות להבטיח גישה שוויונית למנגנונים המדינתיים ולהסיר מכשולים פורמליים ובלתי פורמליים אשר עלולים לפגוע בקבוצות פגיעות מצויות בשוליים.

65. הגבלת העיון של תשאולי חוקרי השב"כ להעתקה יזנית בלבד אינה עומדת בכללים לעיל שכן היא מערימה קושי שנפגעי העינויים אינם יכולים לעמוד בו.

לאור כל האמור, מתבקש בית המשפט הנכבד ליתן צו על תנאי כמבוקש ברישא, ולאחר קבלת תשובת המשיבים ליתן צו מוחלט.

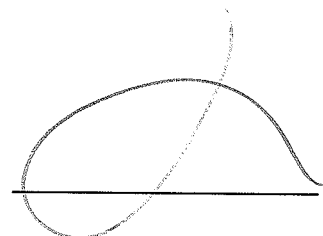
כן, מתבקש בית המשפט הנכבד לחייב את המשיבים בהוצאות משפט של העותרים ובשכר טרחת עורכי דינם.

היום, 9.6.23

דניאל שנהר, עו"ד

ב"כ העותרים

אלונה קורמן, עו"ד

ב"כ העותרים